

Література

1. Лихач В.Я., Лихач А.В. Сучасний стан та тенденції розвитку вітчизняного свиначства. *Вісник Сумського національного аграрного університету: Серія «Тваринництво»*. 2021. 1 (44). С. 69-79.
2. Власенко В.М., Тихонюк Л.А. Хірургія у свиначстві та вівчарстві. К.: Урожай, 1998. 320 с.
3. Di Martino G., Scollo A., Garbo A., Lega F. Impact of sexual maturity on the welfare of immunocastrated v. entire heavy female pigs. *Animal*. 2018. 12. P. 1631-1637.

УДК 619:616.988.6:636.3

БАТОЖНА Вікторія, здобувачка вищої освіти V курсу ОС «Магістр» спеціальності 211 «Ветеринарна медицина»

Науковий керівник – **КАРЧЕВСЬКА Тетяна**, кандидатка вет. наук, доцентка Заклад вищої освіти «Подільський державний університет» м. Кам'янець-Подільський, Україна

ЕПІЗООТОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ЗА ЛЕЙКОЗУ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ В ХМЕЛЬНИЦЬКІЙ ОБЛАСТІ

Лейкоз великої рогатої худоби – інфекційна, хронічна хвороба пухлинної природи, яка характеризується злоякісним розмноженням клітин кровотворних органів з порушенням їх дозрівання, що зумовлює дифузну інфільтрацію різних органів і тканин та утворення в них злоякісних пухлин. На даний час, як в Україні, так і в світі, не існує ефективних вакцин проти лейкозу великої рогатої худоби, і тому єдиним методом визначити хворобу та запобігти її розповсюдженню є лабораторні дослідження крові від тварин із наступним вилученням позитивно реагуючої худоби із загального стада. Щороку спеціалістами ветеринарної медицини здійснюється забір крові від великої рогатої худоби для подальшого дослідження на лейкоз.

Лейкоз завдає значних економічних збитків, які є наслідками порушення племінної роботи, передчасного вибракування і забою тварин, витратами на проведення комплексу ветеринарно-санітарних заходів. Лейкозний процес обумовлює погіршення якості та безпечності тваринницької продукції. Як показав аналіз літературних даних [1-3] щодо епізоотичної ситуації лейкозу великої рогатої худоби в Україні, не дивлячись на позитивну тенденцію в оздоровленні від лейкозу ВРХ, в країні існує загроза рецидивів епізоотії цієї хвороби в раніше оздоровлених областях і господарствах. Хід оздоровчих і профілактичних заходів постійно знаходиться в центрі уваги Держпродспоживслужби, однак проблема зараженості господарств вірусом існує і на сьогодні.

Метою роботи було вивчити епізоотичну ситуацію щодо лейкозу великої рогатої худоби в Хмельницькій області за 2019–2023 роки.

В роботі використовували та опрацьовували дані звітності Хмельницької регіональної державної лабораторії ветеринарної медицини. В лабораторії для дослідження великої рогатої худоби на лейкоз застосовувались такі серологічні методи: реакція імунодифузії (РІД) та метод імуноферментного аналізу (ІФА).

Всього за період з 2019 року по 2023 рік було досліджено 440982 проби в реакції імунодифузії (РІД) та 280486 проб за методом імуноферментного аналізу (ІФА) з 20 районів Хмельницької області та м. Хмельницького.

За результатами проведеного аналізу виявили, що найбільше випадків виділення позитивно реагуючих щодо лейкозу корів було зареєстровано в 2019 році (37 випадків за методом РІД і 52 випадки за ІФА), дещо менше – в 2020 році (27 випадків за РІД і 32 випадки за ІФА), ще менше – в 2021 році (17 випадків за РІД і 20 випадків за ІФА). В 2022 і 2023 роках кількість позитивно реагуючих тварин за методом РІД збільшилась, відповідно було 25 і 23 випадки позитивно реагуючих тварин. Щодо досліджень проб крові за методом ІФА, кількість позитивно реагуючих тварин навпаки значно знизилась і склала відповідно в 2022 і 2023 роках по 5 випадків.

Згідно аналізу динаміки виділення позитивно реагуючої худоби різними методами, виражену у відсотках, можна зробити висновок, що суттєвої різниці між ними не виявили. Як за методом РІД, так і за методом ІФА середній відсоток виявлених позитивно реагуючих тварин склав 0,03.

Отже, отримана статистика свідчить про необхідність систематичних діагностичних досліджень щодо виявлення позитивно реагуючої на лейкоз великої рогатої худоби серологічними методами з метою недопущення утримання прихованих вірусоносіїв та інфікованих вірусом лейкозу тварин як в аграрних підприємствах України, так і в приватному секторі.

Література

1. Аспекти ветеринарного благополуччя при вирощуванні великої рогатої худоби у Славутському районі Хмельницької області. Ж. В. Рибачук, О. Є. Галатюк, В. Л. Бегас, С. В. Моргун, Л. В. Бездітко: *Ветеринарія, технології тваринництва та природокористування*, 2020. № 5. С. 143-150.
2. Довгаль О. В., Тирсін Р. В., Шульга П. Г., Тирсіна Ю. М., Білик С. А., Ярчук Б. М. Епізоотологічний моніторинг та основні засади щодо заходів профілактики і боротьби з лейкозом великої рогатої худоби: *Науковий вісник ветеринарної медицини*, 2018. С. 86-93.
3. Ярчук Б. М., Білик С. А., Довгаль, О. В., Довгаль, А. В., Шульга, П. І. Закономірності розвитку епізоотичного та інфекційного процесів за лейкозу ВРХ та методологія системи профілактичних та оздоровчих заходів, 2019.С. 32-34.